

**SVERIGES
TVÄTTERIFÖRBUND
TEXTILSERVICEFÖRETAGEN**

Foto: © 2021 Beirholms Væverier A/S

Hållbarhetsrapport 2021

Sveriges Tvätteriförbund – 8:e upplagan

Vår cirkulära affärsmodell är viktigare än någonsin!

Inga branscher kan längre blunda för nödvändigheten av en omställning till en värld där vårt klimat inte hotas att förändras radikalt. Det finns inte längre utrymme för slit- och slängmentalitet och kortsiktiga affärsmodeller.

I början av året lanserade regeringen en handlingsplan för omställning av Sverige mot en cirkulär ekonomi. Textil är en av de strömmar som utsetts som prioriterade i omställningen. Vi ser att textilservicebranschen är en given del av lösningen för att nå ett mer cirkulärt samhälle. Vår affärsmodell är i grunden cirkulär och vi har sedan länge tjänstifierat användningen av textila produkter inom en rad, ofta samhällsbärande, funktioner såsom vård/omsorg, bygg/anläggning och tung industri.

Vi utvecklar ständigt vår verksamhet mot ökad resurseffektivitet genom att skärpa mål för energianvändning, byta fossila energikällor mot biogena och minska kemikalie- och vattenanvändning. Under många år har vi samverkat med industri och forskning för att sluta cirklar än mer, genom att utforska olika metoder för återvinning av textila fibrer – samtidigt som vi tar in restprodukter, såsom borttappade fiskenät och petflaskor, som råvaror i vår produktion av högkvalitativa textilprodukter.

När världen långsamt nu återgår till det normala igen, ser vi också hur vår insats som brygga in i samhället och den svenska arbetsmarknaden kanske är viktigare än någonsin för dem som genom pandemin kan ha kommit längre ifrån anställning och trygghet.

Sveriges Tvätteriförbund deltar sedan 2016 i FN:s initiativ *Global Compact* och har skrivit under på dess 10 principer inom mänskliga rättigheter, arbete, miljö och anti-korruption. Vår auktoriseringsprocess har under året reviderats för att ytterligare tydliggöra den uppföljning som görs för att säkerställa att förbundets medlemmars verksamhet ligger i linje med dessa 10 principer.

Årets hållbarhetsrapport visar återigen tydligt på det stora samhällsansvar som textilservicebranschen tar. Som branschorganisation välkomnar Sveriges Tvätteriförbund alla medlemmar, oavsett ägande – såväl region, stat, kommun, stora internationella koncerner och familjeägda verksamheter.

Sveriges Tvätteriförbunds hållbarhetsrapport 2021 är den åttonde i ordningen. Genom att välja ut ett antal indikatorer och årligen följa upp och beskriva utvecklingen inom dessa, skapar vi en ökad kännedom om hur branschen utvecklas i olika hållbarhetsfrågor. Hållbarhetsrapporten ger oss också ett underlag för hur vi som branschorganisation framåt bäst kan stötta medlemmarna i ett ständigt förbättringsarbete. Samtidigt utvecklar vi ständigt rapporten för att inkludera fler hållbarhetsaspekter. Nytt för i år är att vi även presenterar information om miljöarbete kopplad till distribution av textilier till och från professionella tvätterier, där en mycket stor andel av medlemmarna aktivt arbetar med sparsam körning, samt en fördjupning kring textilåtervinning.

Jan Kluge, Förbundsordförande Malmö november 2021

Innehåll

Vår cirkulära affärsmodell är viktigare än någonsin!

Innehåll	1
Val av nyckeltal	2
1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN	3
1.1 Antal arbetsställen	3
1.2 Skapande av arbetstillfällen	4
2. MILJÖ	6
2.1 Miljöcertifieringar	7
2.2 Förnybar energi	9
2.3 Distribution	9
2.4 Textilåtervinning	10
3. ARBETSMILJÖ	10
3.1 Arbetsolyckor	10
3.2 Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete	11
4. KONSUMENTFRÅGOR	12
4.1 Anmälningar till Konsumentverket	12
4.2 Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)	12
5. KVALITET	13
5.1 Kvalitetsledningssystem	13
5.2 T-märkning	13
6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE	14
7. INTERNATIONELLT SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET	16
8. FN:s GLOBAL COMPACT	17
9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER	18
10. SVERIGES TVÄTTERIFÖRBUNDS HÅLLBARHETSPRIS	18

Val av nyckeltal

De nyckeltal som presenteras i denna rapport har begränsats till sådana uppgifter som är offentliga och som tillhandahålls från statliga myndigheter eller välbetrodda, opartiska organisationer. Utöver dessa innehåller årets rapport även ytterligare nyckeltal, baserade på data från den webbenkät som bildar basen för Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktorisationskontroll. Dessa uppgifter visar dock endast data för Tvätteriförbundets medlemmar, medan övriga nyckeltal är baserade på data från hela branschen.

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN

1.1 Antal arbetsställen

Antalet arbetsställen registrerade inom olika branscher presenteras årligen av SCB, per SNI-kod. Ett arbetsställe är enligt SCBs definition en adress, fastighet eller grupp av fastigheter där ett företag bedriver verksamhet. Företag som finns på flera orter eller har flera anläggningar har därför ett flertal arbetsställen. Informationen redovisas årligen för föregående år.

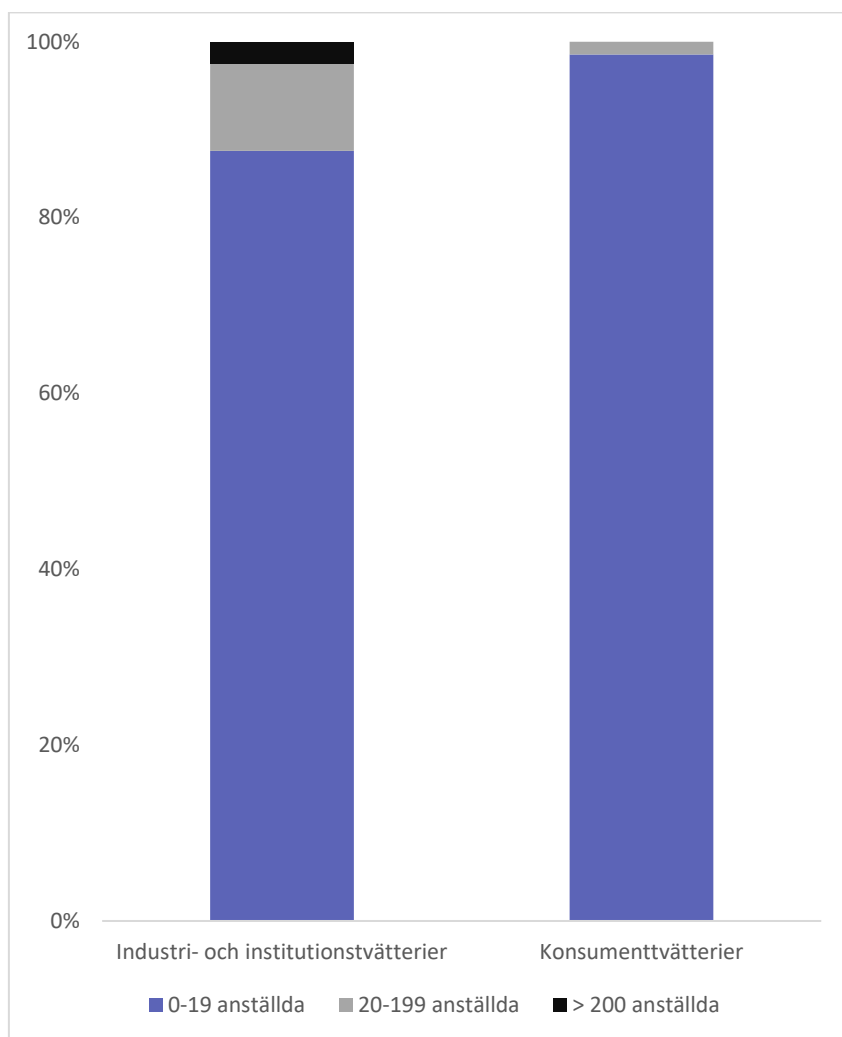
2020 fanns det 121 arbetsställen som var registrerade som industri- och institutionsvätterier. Merparten (88 %) av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda, medan 3 företag (2,5%) har fler än 200 anställda.

Antalet arbetsställen som var registrerade som konsumenttvätterier uppgick i slutet av 2020 till 412 stycken¹. Hela 98 % av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda. 56 % är egenföretagare utan anställda.

Tabell 1 Antal arbetsställen per antal anställda vid slutet av 2020.

	<1	1–4	5–9	10–19	20–199	>200	Totalt
Industri- och institutionsvätterier	53	35	10	8	12	3	121
Konsumenttvätterier	218	146	28	14	6	0	412

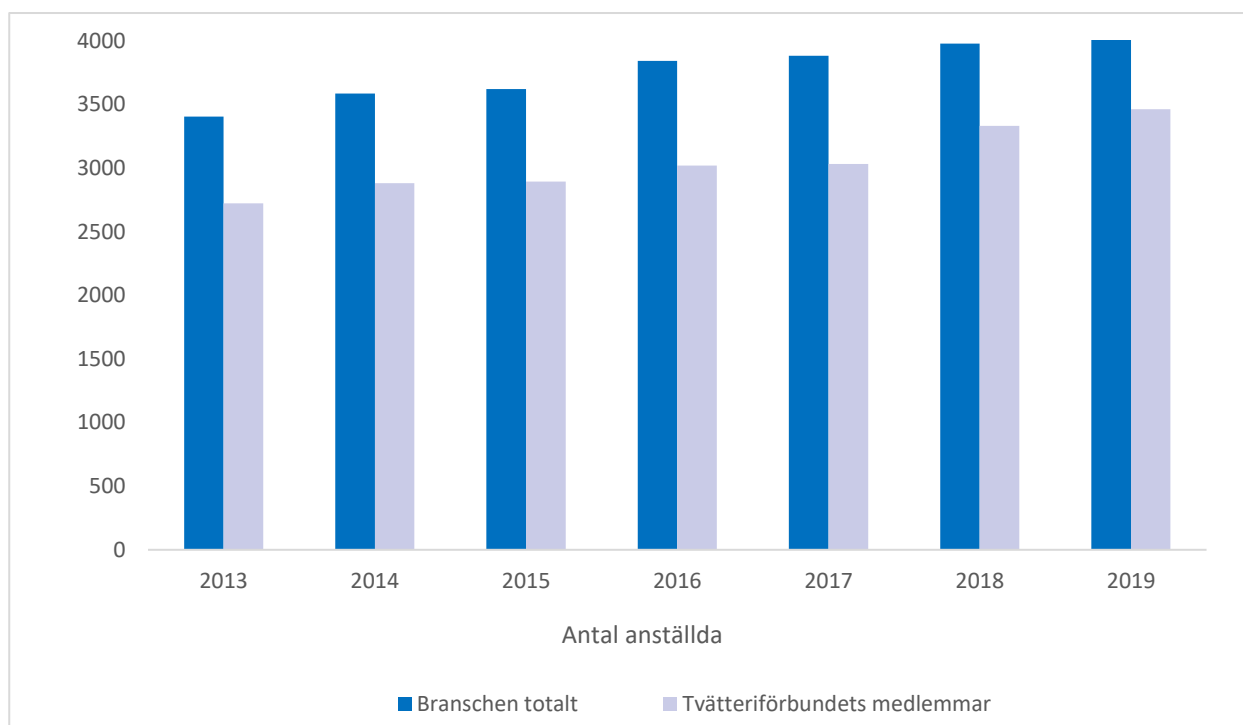
¹ Vid insamlingen av data för hållbarhetsrapporten publicerad under 2020 förekom ett fel i datakällan, och det totala antalet konsumenttvätterier angavs till 333 stycken för år 2019. Detta värde för 2019 har sedan dess korrigerats och anges nu till totalt 420 stycken, dvs. i nivå med åren före och efter).

Figur 1 Arbetsställen inom tvätt- och textilservicebranschen fördelat per antal anställda, i oktober 2020.

1.2 Skapande av arbetstillfällen

Antalet arbetstillfällen inom branschen ökade med 20 % under perioden 2013 till 2019. Under 2019 sågs en ökning med 2,3 % jämfört med året innan. Statistiken avser antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag.

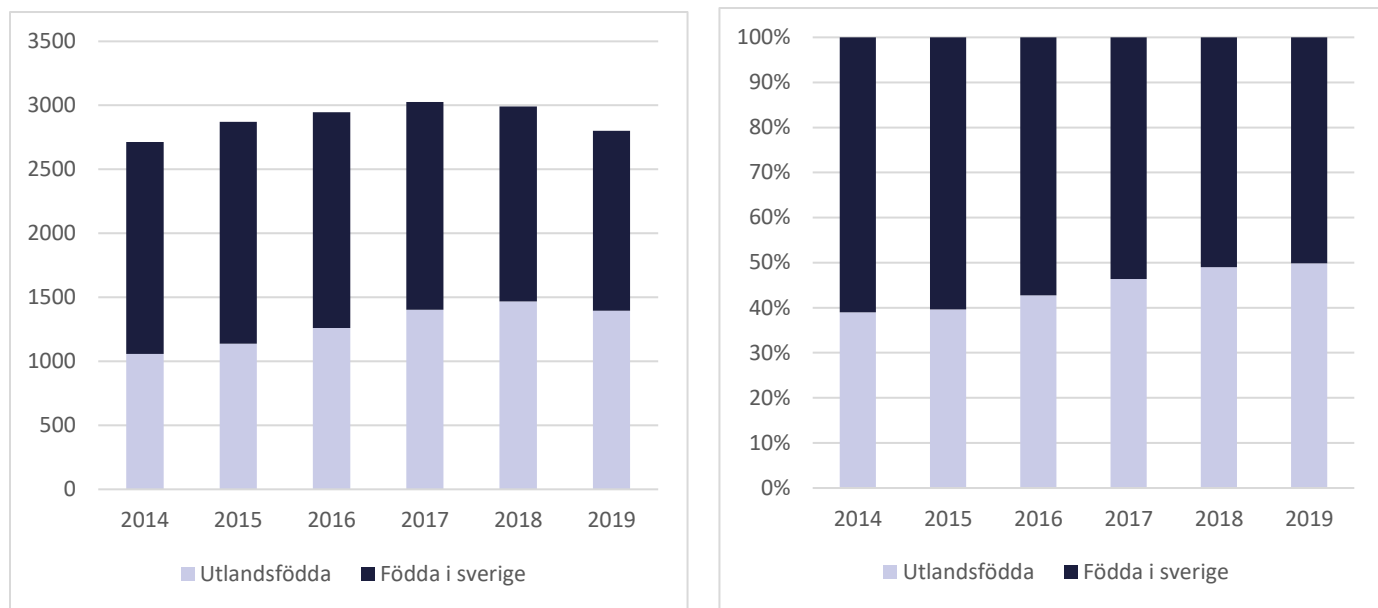

Figur 2 Antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag.

Tvätt- och textilservicebranschen är en bransch med mycket goda förutsättningar att erbjuda människor ett första inträde på arbetsmarknaden. Statistik från 2019 (senast tillgängliga data) visar att hälften (50 %) inom yrkesgruppen ”maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning (8151)”, som inkluderar en stor del av dem som arbetar inom branschen (både som egenföretagare och anställda) är utlandsfödda. Detta innebär att andelen ökat med hela 11 procentenheter sedan 2014. En kombination av pensionsavgångar och ökat tillträde till arbetsmarknaden bland de många som kom till Sverige under hösten 2015 och 2016 är en trolig förklaring till detta.

Personer födda i Asien utgör den största andelen av utlandsfödda som arbetar inom branschen. De utgör nära 55 % av alla utlandsfödda, eller 27,5 % av alla anställda. Andra stora grupper är personer födda i Europa exklusive Norden samt Afrika (24 % respektive 14 % av alla utlandsfödda. Det vill säga 12 respektive 7 % av alla anställda.)

Statistiken avspeglar tydligt den viktiga roll som tvätt- och textilservicebranschen har för integrationen av utlandsfödda på den svenska arbetsmarknaden. Inom branschen är kraven på avancerade kunskaper i svenska i många fall relativt begränsade, vilket möjliggör arbete och anställning även under tiden som språkkunskaperna utvecklas. Därmed skapas också möjlighet till ökad kontakt och språkträning med personer som redan har en förankring i det svenska samhället. Branschen utgör därmed en mycket viktig pusselbit i introduktionen av personer med utländsk bakgrund på den svenska arbetsmarknaden.

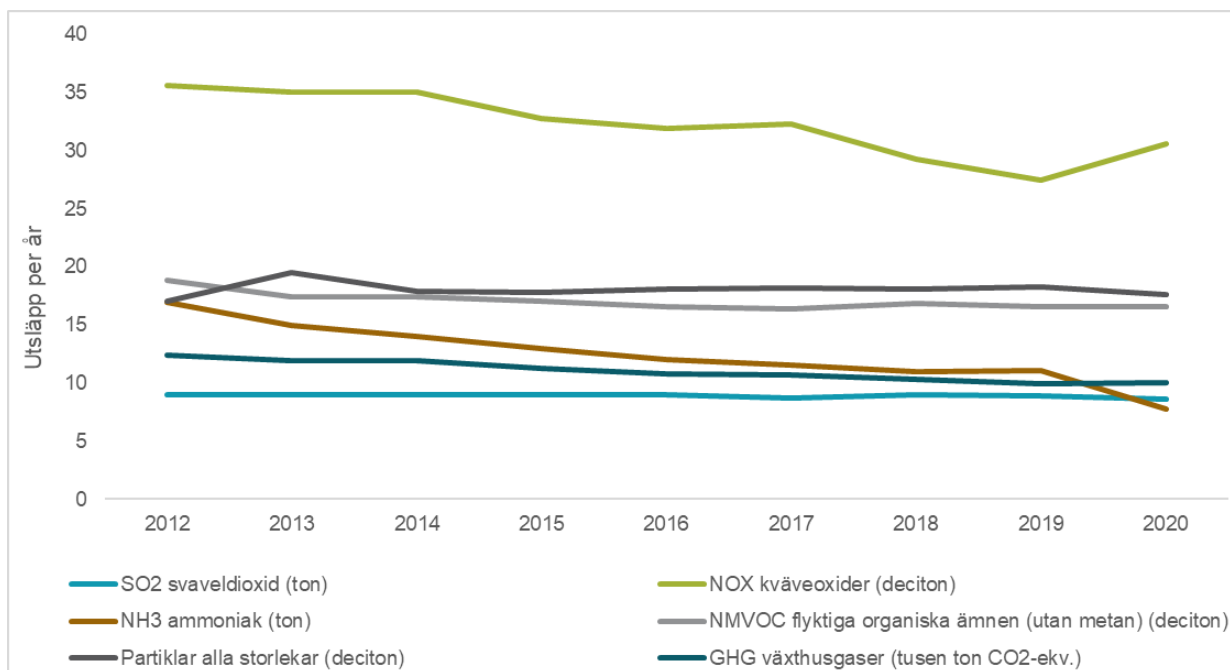
Figur 3 Andel utlandsfödda och födda i Sverige bland maskinoperatörer, den absolut största yrkeskategorin inom branschen – i relation till total mängd arbetskraft (till vänster) och som andel oberoende av total mängd (till höger).

2. MILJÖ

SCB följer kontinuerligt utsläppen till luft från det svenska näringslivet i "Utsläpp till luft efter näringsgren och ämne". Tvätterinäringen tillhör gruppen "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m." (näringsgrenarna S94–T98). Till gruppen "Annan serviceverksamhet" hör även hår- och skönhetsvård/kroppsvård, begravningsverksamhet, intresseorganisationer/trossamfund, samt reparationstjänster. Till gruppen "Förvärvsarbete i hushåll" hör t.ex. catering, barnpassning, hemtjänst etc. Flertalet branscher inom denna grupp är därför av en karaktär som skiljer sig från tvätt- och textilservicebranschen, där främst uppvärmning av varmvatten är drivande inom utsläppsområdet. Trots att den grova indelningen i SCB:s utsläppsstatistik gör det svårt att dra direkta paralleller mellan statistiken och tvätterinäringens miljöarbete, återger den i hög utsträckning en relevant bild av utvecklingen.

Statistiken för de senaste åren visar att utsläppen av en rad ämnen stadigt minskat. Emissionerna av växthusgaser (GHG = Greenhouse gases) har enligt statistiken minskat med hela 25 % inom denna branschsektor sedan 2012. Inom tvätterinäringen är den huvudsakliga anledningen till utsläppsminskningarna att fler och fler företag går från fossila till förnybara bränslen.

Vid konvertering till fossilfria bränslen är det inte ovanligt att fasta biobränslen används, t.ex. pellets. Fast biobränsle kan ge upphov till högre utsläpp av NMVOC (non-methane volatile organic compounds), NO_x (kväveoxider) och partiklar jämfört med t.ex. gasol. Även svavel förekommer i biobränsle och skapar svaveldioxid vid förbränning. Med undantag för NO_x ser vi dock en minskning av samtliga dessa ämnen jämfört med utsläppsstatistik för 2019.

Figur 3 Utsläpp till luft från branschsektorerna "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m.".²

2.1. Miljöcertifieringar

Ett antal olika miljöcertifieringar används av aktörerna i den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Det handlar dels om allmänna certifieringar av miljöledningssystem, som syftar till att skapa kontroll och rutiner som kontinuerligt förbättrar organisationens miljöprestanda, dels om vissa certifieringar som är specifika för tvätt- och textilservicebranschen.

- Miljöledningssystem ISO 14001

Genom miljöledningssystem skapas en tydlighet i hur miljöarbetet bedrivs inom en organisation. Många företag väljer att upprätta sitt miljöledningssystem enligt ISO 14001 och certifiera sig mot detta. ISO 14001 innehåller en rad krav både kring det interna miljöarbetet och i relation till omvärldens lagar och regleringar. Certifieringen är generell och kan användas av alla branscher. Kraven syftar till att garantera ett systematiskt arbete med miljöfrågor och det finns inga absoluta krav kring miljöprestanda i sig. Genom den senaste revideringen (ISO 14001:2015) ska även ett livscykelperspektiv appliceras, systematisk hantering av risker kopplade till miljöledningssystemet ska finnas och miljöaspekter ska beaktas vid inköp av varor och tjänster. Information om antalet i Sverige certifierade företag kan erhållas via sajten Certifiering.nu.

- Elis Textil Service AB*
- Comforta (Lindström Group)*
- CWS-Boco Sweden AB*
- Forslunds Tvätt/ Rikstvätt Västerås*
- Limatvätten AB/Rikstvätt Lima*
- KåPi Tvätt AB/Rikstvätt Bengtsfors*
- Lindbytvätten/Rikstvätt Öland *

² SCB uppdaterar kontinuerligt antaganden kring bränslemixen för uppvärmning av lokaler, vilket påverkar hela tidsserien. Därför kan värden som presenteras här inte jämföras med de som presenterats i tidigare rapporter.

- Storsjö Tvätt *
- Tvättjänst Stockholm*
- Vithalatvätten/Rikstvätt Vetlanda*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- HR Björkmans Entrémattor*
- KTI Sverige *
- Märstatvätten AB*
- Miljöservice Syd AB
- Tvätt och Textil, Region Skåne*
- Textilia Textilservice AB*
- Tvätteriet Alingsås*
- Tvättservice i Helsingborg AB
- TvNo Textilservice AB*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- **EMAS (Miljöledningssystem)**

EMAS är en del av EU-kommissionens övergripande miljöpolitik. Syftet med systemet är att ge ett verktyg till företag och andra organisationer att utvärdera, rapportera och förbättra sin miljöprestanda. EMAS baseras på ISO 14001, men kräver utöver de kraven upprättande av en årlig miljöredovisning som även offentliggörs. Rapporteringen sker i förhållande till ett antal kärnindikatorer som är relevanta i de flesta verksamheter. Enligt sajten Certifiering.nu har ca 30 svenska företag i november 2021, erhållit EMAS-certifiering. Ett av dessa, Hr Björkmans Entrémattor, tillhör tvätt- och textilservicebranschen och är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **Svanen**

Svanen har i dagsläget två olika certifieringskriterier inom tvätt- och textilservicebranschen: kriterier för tvätterier samt för alternativ kemtvätt. Licens kan beviljas enskilda produktionsenheter eller flera enheter som ingår i en kedja eller koncern. Varje enhet måste dock uppfylla kraven. Detta innebär att anläggningarna lever upp till krav ställda i relation till energi- och vattenanvändning samt utsläpp av klimatgaser, användning av tvättkemikalier, textilier, transporter, utsläpp mm. I november 2021 innehar följande organisationer Svanencertifiering för textilservice i Sverige (enligt www.svanen.se):

- Elis Textil Service Arlöv*
- Elis Textil Service AB, Eskilstuna*
- Elis Textil Service AB, Fristad*
- Elis Textil Service AB, Ockelbo*
- Elis Textil Service AB, Torup*
- Elis Textil Service AB, Vara*
- Elis Textil Service AB, Vaggeryd*
- Elis Textil Service AB, Limhamn*
- Elis Textil Service AB, Veddesta*
- Bröderna Fraimans Industritvätterier AB, Bålsta
- CWS-boco Sweden AB, Järfälla*
- CWS-boco Sweden AB, Norrköping*
- CWS-boco Sweden AB, Stockholm*

- CWS-boco Sweden AB, Varberg*
- CWS-boco Sweden AB, Staffanstorp*
- Forslunds Tvätt AB/Rikstvätt Västerås*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- KåPI Tvätt AB/Rikstvätt, Bengtsfors*
- Lima Tvätten AB/Rikstvätt Lima*
- Lindbytvätten AB/Rikstvätt Öland, Borgholm*
- Storsjö Tvätt AB*
- Södra Vanadistvätten AB*
- Tvättservice i Helsingborg AB
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Boden*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Karlskrona*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Långsele*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Rimbo*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Örebro*
- Vithalatvätten AB/Rikstvätt Vetlanda*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

Svanens kriterier för alternativ kemtvätt tillåter inte användning av organiska lösningsmedel i processen. I november 2021 hade ett svenskt företag erhållit denna licens: KTI Skandinavien AB. I detta fall används koldioxid i tvättprocessen. Även detta företag är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **TRSA Clean Green certification**

Denna miljöcertifiering är framtagna av den amerikanska tvätteribranschen, Textile Rental Services Association (TRSA). Certifieringsgrunden består främst av två övergripande målsättningar inom energi- respektive vattenanvändning. Dessutom ska ett antal Best Management Practice efterlevas. Per november 2021 är ett svenskt företag certifierat enligt detta system; Hr Björkmans Entrémattor AB, som också är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

2.2. Förnybar energi

Sveriges Tvätteriförbunds auktorisationsenkät följer årligen upp andelen förnybar energi som används bland förbundets medlemmar. Svaren visar på en konstant ökande andel fossilfri energi i branschen. Det är i huvudsak förnybar el som används, där en ökande mängd medlemsföretag anger att de använder 100 % förnybar el inom verksamheten. Enkäten visar även på ett kontinuerligt ökande intresse för att producera egen el med hjälp av solenergi. Ett exempel är Lindbytvätten där solceller installerades nyligen.

Enkäten visar även på ett stadigt ökande intresse för övergång från fossila bränslen för t.ex. ångproduktion, torktumlare och uppvärmning av lokaler. Förnybar fjärrvärme, pellets och biogas ersätter fossila energibärare i allt högre utsträckning. Sammantaget visar detta på en bransch som tar ett stort ansvar för en övergång till en energianvändning som krävs för att nå svenska och internationella målsättningar inom klimatområdet.

2.3. Distribution

Transporter av textilier till och från tvätterier är ofta en synlig del av branschens miljöpåverkan. Eco-driving, dvs. bränslesparsam körning, är en viktig del i att minska miljöpåverkan i den distribution av

textilier som är nödvändig för att möjliggöra professionell tvätt i högeffektiva anläggningar. I årets enkät har hela 76 % av de anläggningar som erbjuder distribution svarat att de chaufförer som anlitas har utbildats i eco-driving eller sparsam körning. Många av Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar använder även fossilfria drivmedel i sin distribution.

2.4. Textilåtervinning

Att sluta kretsloppen även för de textilier som inte längre är tjänliga är en nyckelfråga framåt för textilservicebranschens hållbarhetsarbete. Det är därför glädjande att många av Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar i årets auktoriseringsenkät rapporterar att de redan idag försöker hitta avsättning för det textilavfall som uppstår inom verksamheten. Många lyckas också i hög utsträckning hitta alternativ till förbränning. Användningsområdena varierar och några exempel är:

- Frotté används som trasor för intern städning
- Dukar och servetter används som putstrasor av städfirmor eller bilvårdsföretag
- Tillverkning av säckar
- Donation till second hand-butiker
- Vitt sänglinne, frotté och bordslinne återvinns i samverkan med Södras OnceMore program
- Återanvändning via Reuse Remade som tillverkar bärkassar mm

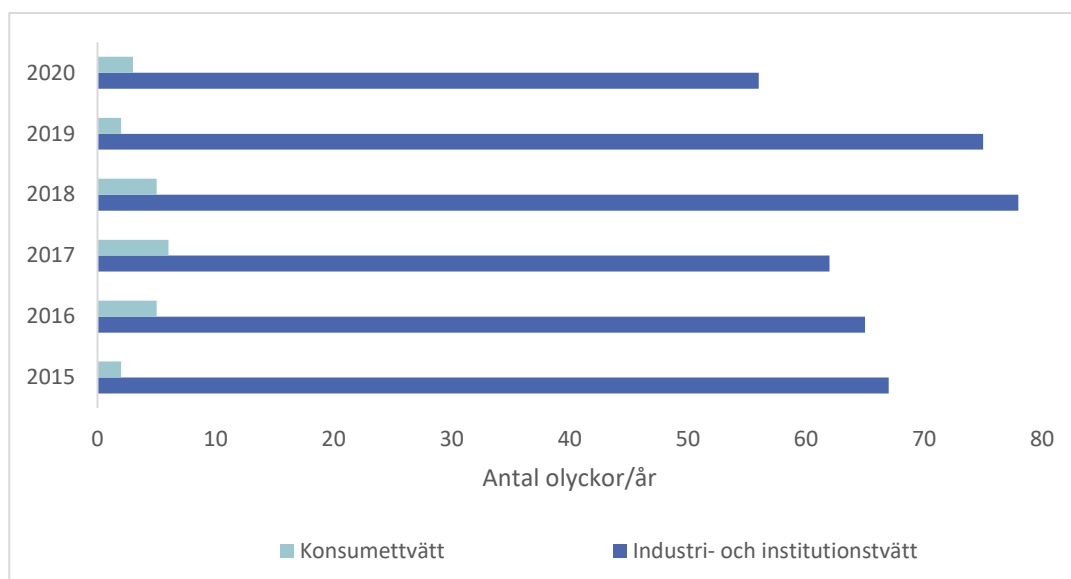
3. ARBETSMILJÖ

3.1. Arbetsolyckor

Arbetsolyckor (med efterföljande sjukfrånvaro) sammanställs årligen av Arbetsmiljöverket, som också presenterar information om orsaken bakom olyckan.

Statistik för åren 2015–2020 visar att antalet olyckor per år inom industri- och institutionstvätterier minskat under 2020 relativt tidigare år. Under 2020 noterades 56 olyckor. Fall- och fordonsolyckor var de vanligaste orsakerna.

För konsumenttvätterier har antalet olyckor legat på en stabilt låg nivå under de senaste åren, med färre än fem olyckor registrerade under 2020.

Figur 4 Antal arbetsolyckor per år inom konsumenttvätt samt industri- och institutionstvätt, enligt data som inrapporterats till och sammanställts av Arbetsmiljöverket.

3.2. Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete

Sedan tidigare är ett antal tvätterier certifierade enligt den europeiska standarden OHSAS 18001:2007 som specificerar kraven för uppbyggnad av ett ledningssystem för arbetsmiljö. Under 2018 lanserades ISO 45001:2018, den första internationella standarden för ledningssystem för arbetsmiljö. Den största skillnaden mellan denna nya standard och OHSAS 18001 är att även leverantörernas arbetsmiljöarbete kommer att inkluderas i det systematiska arbetsmiljöarbetet i den nya standarden.

ISO 45001:2018 följer samma struktur som ISO 9001 och ISO 14001 och kommer att ersätta OHSAS 18001 över en treårsperiod. Detta innebär att företag som tidigare varit certifierade enligt OHSAS 18001 kommer att växla över till ISO 45001:2018 vid olika tidpunkter. Vi kommer därför, under en period, att redovisa certifieringar både enligt OHSAS 18001 och ISO 45001.

Vilka företag som har certifiering enligt SIS OHSAS 18001:2007 och ISO 45001 anges bland annat av sajten Certifiering.nu. Nedan anges vilka organisationer inom tvätt- och textilservicebranschen som innehar någon av dessa båda certifieringar i november 2021. Samtliga är medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- Lindbytvätten AB/Rikstvätt Öland
- Tvätt och Textil, Region Skåne
- Elis Textil Service AB
- Textilia AB
- Forslunds Tvätt/Rikstvätt Västerås
- Limatvätten AB/Rikstvätt Lima
- KåPi Tvätt/Rikstvätt Bengtsfors AB
- Storsjötvätt AB
- Vithalatvätten/Rikstvätt Vetlanda
- Tvättjänst Stockholm AB
- CWS-Boco Sweden AB
- KTI Sverige AB

4. KONSUMENTFRÅGOR

4.1. Anmälningar till Konsumentverket

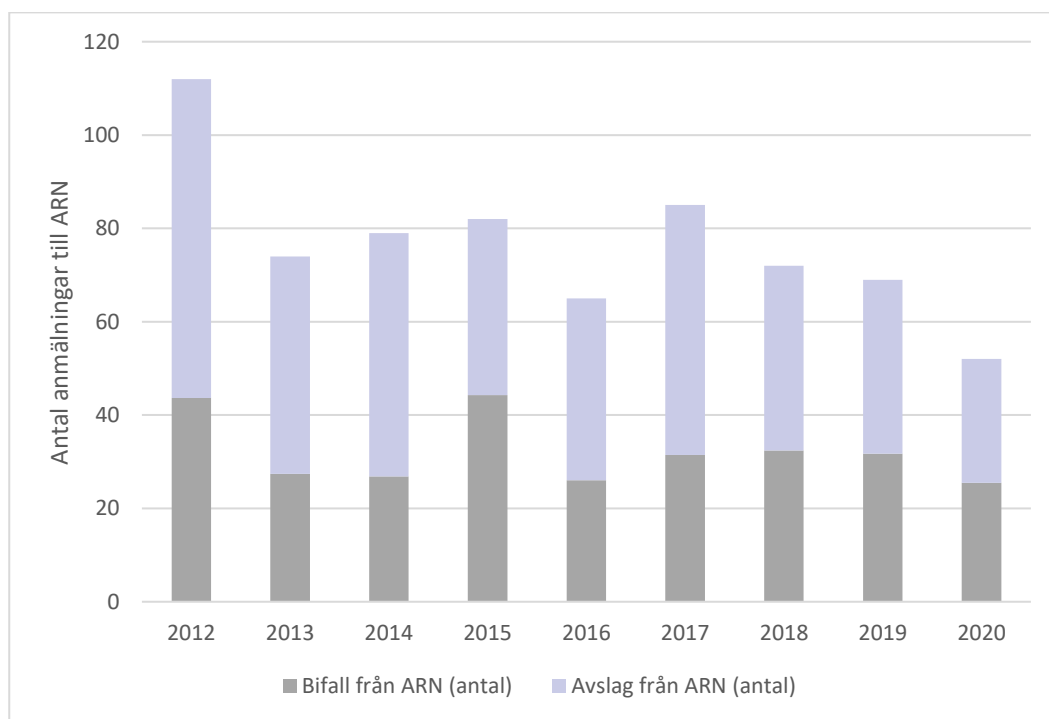
Antalet anmälningar till Konsumentverket sammanställs kontinuerligt i Konsumentverkets diarium. Enligt Konsumentverkets diarium har en anmälning mot företag i textilservicebranschen inkommit under 2021. Ärendet gäller vilseledande marknadsföring gällande tvätt och lagning av mattor och klagan är riktad mot ett företag som inte är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN sammanställer varje år anmälningar gjorda av privatpersoner gentemot företag. Inom tvätteribranschen är det därför främst konsumenttvätterier (kemtvtätterier) som berörs av dessa anmälningar.

Antalet anmälningar under 2020 var betydligt lägre än föregående år. Det är inte otroligt att en lägre frekvens av evenemang där textilier som kräver kemtvätt under detta pandemiår har påverkat antalet anmälningar.

Andelen anmälningar som får bifall av ARN, det vill säga där myndigheten ger konsumenten rätt gentemot företaget, ligger för sjätte året på strax under 50 % av det totala antalet anmälningar.

Figur 5 Antal anmälningar till ARN samt andel anmälningar där ARN bifallit respektive avslagit klagandens anspråk.

ARN följer även upp ärendena och hur det anmälda företaget hanterar den rekommendation som ARN givit. Statistiken visar att andelen fall där företag följt ARN:s rekommendation generellt sett är mycket hög. Sedan 2013 ligger den konstant över 80 %. För 2020 anger ARN att andelen uppgår till 69 %. Detta innebär att flera företag ännu inte vidtagit åtgärder utifrån rekommendationer som inkommit under 2020.

Det normala är dock att dessa siffror justeras upp efter hand som åtgärder vidtas. I förra årets hållbarhetsrapport angavs en 78-procentig efterlevnad. Denna har senare justerats upp till 88 %.

Att följa ARN:s rekommendationer är sedan länge ett krav för alla Tvätteriförbundets medlemmar och efterlevnaden kontrolleras i förbundets årliga auktorisationskontroll.

5. KVALITET

5.1. Kvalitetsledningssystem

Antal företag som certifierats genom ISO 9001 (Kvalitetscertifieringssystem) finns tillgängligt genom Certifiering.nu. 20 tvätteriverksamheter var certifierade enligt ISO 9001 vid slutet av 2018. Av dessa är samtliga utom tre medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- Lindbytvätten AB/Rikstvätt Öland*
- Märstatvätten AB*
- Tvättservice i Helsingborg AB
- Miljöservice Syd AB
- Tvätteriet Alingsås*
- KTI Sverige AB*
- TvNo Textilservice AB*
- CWS-Boco Sweden AB*
- Elis Textil Service AB*
- Textilia Textilservice AB*
- Comforta (Lindström Group)*
- Forslunds Tvätt/Rikstvätt Västerås*
- Limatvätten AB/Rikstvätt Lima*
- KåPi Tvätt AB/Rikstvätt Bengtsfors*
- Skogome Tvätterier*
- Storsjö Tvätt*
- Vithalatvätten/Rikstvätt Vetlanda*
- Tvättjänst Stockholm*
- Hr Björkmans Entrémattor*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

5.2. T-märkning

Sveriges Tvätteriförbund är en branschorganisation för den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Medlemsorganisationen är politiskt obunden, ej fackligt avtalsslutande och arbetar för att främja svensk tvätterinäring genom att:

- Bevaka tvätt- och textilservicebranschens näringspolitiska intressen
- Verka för en utökad marknad för medlemmarna
- Höja kunskapsläget inom branschen genom kurser, konferenser och information inom områden som miljö, arbetsmiljö, kvalitet mm.

- Se till medlemmarnas gemensamma intressen

Förbundet har i dag ca 65 auktoriserade medlemsföretag. En viktig del inom förbundets verksamhet är en årlig kvalitetskontroll av medlemmar som infördes redan 1957. Endast auktoriserade medlemmar erhåller förbundets T-märke. Auktorisationsprocessen består av en kontroll av verksamhetens agerande i förhållande till:

- Miljöpåverkan
- Arbetsmiljö
- Hygien
- Socialt ansvarstagande
- Kontakt med myndigheter
- Kvalitet
- Konsumentkontakt

Några av de punkter som kontrolleras i auktoriseringskontrollen är

- Att verksamheten har ett gott hygienarbete med väl kända rutiner och regler för personalen
- Att tvättade persedlar klarar mikrobiologiska kontroller
- Att tvättkemikalier hanteras på ett ansvarsfullt sätt för att minimera risk för spridning till miljön
- Att utsläpp av perkloretylen från kemptvätt understiger Naturvårdsverkets gränsvärden
- Att rutiner för fullgott arbetsmiljöarbete finns
- Att avfall källsorteras och hanteras enligt gällande regelverk
- Att verksamheten lever upp till Skatteverkets regler kring personalliggare och kassaregister
- Att konsumentverkets beslut efterlevs vid fall av anmälningar

Auktoriseringen består av ca 95 enkätfrågor som följs upp genom stickkontroller och laboratorieanalyser hos cirka 15 % av förbundets medlemmar årligen. Auktorisationskontrollen utförs av ENSUCON.

Under 2020 har auktoriseringskontrollen utvecklats med ett utökat fokus på hygienfrågor.

6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE

Tvätt- och textilservicebranschen har ett starkt samhällsengagemang. Sveriges Tvätteriförbund sponsrar Malmö FF i Samhället och IF Brommapojkarna (BP).

Många av förbundets medlemmar visar också på stort samhällsengagemang. Enligt den senaste auktoriseringsenkäten har över hälften av alla medlemmar idag en CSR-/hållbarhetspolicy som innefattar sociala frågor, värdeprogram eller liknande dokument som anger verksamhetens hållning i sociala/etiska frågor. Samhällsengagemanget omsätts ofta till handling i allt ifrån att premiera hållbara innovationer, till att stötta lokala idrottsföreningar och andra ideella organisationer.

Här berättar Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar om några av de konkreta åtgärder och insatser som de engagerar sig i inom både ekologisk och social hållbarhet:

Textilia prisar hållbara innovationer

Textilia delar varje år ut ett hållbarhetsstipendium till företag/personer som bidragit till att göra branschen mer hållbar. År 2020 hette stipendiaten Martin Maher som i sitt examensarbete utvecklat en förardörr av bio-kompositmaterial bestående av textilier och kolfiber. Detta är ett viktigt steg mot att i framtiden kunna ersätta aluminium och stål i tillverkning av bilar med bio-komposit av textil.

CWS får EcoVadis Silver-pris

CWS gruppen har fått ett silverbetyg från EcoVadis, vilket placerar den bland de nio bästa företagen av jämförbara storlekar och branscher. EcoVadis ger en plattform där kriterier för styrning av miljö, social och ekonomi kontrolleras på ett sätt som möjliggör jämförelse mellan bolag.

Lindström siktar på globala koldioxidneutrala alternativ till 2035

Målsättningen överensstämmer med att företaget också föresatt sig att vara ett av de mest hållbara företagen i branschen. För att säkerställa detta åtagande har Lindström anslutit sig till Science Based Targets-initiativet (SBTi), som kommer att verifiera att målen är i linje med den senaste klimatvetenskapen för att uppfylla Parisavtalets mål om en temperaturökning under 1,5 grader Celsius jämfört med förindustriella nivåer.

Mer och mer återvunnet i entrémattorna

Textilluggen i Elis Sveriges entrémattor har sedan 2017 bestått till 50 % av återvunna PET-flaskor. Under 2020 ökade denna andel till 100 %. Entrémattorna består även av Econyl® som utvinns från bland annat spöknät från haven och industriavfall.

CWS fasade ut mikroplaster – med bibehållet tvättresultat

Genom ett systematiskt arbete har CWS testat samtliga 45 kemprodukter som används inom verksamheten och låtit produktutvecklare justera deras kemiska sammansättning där det krävdes. Utsläppen av mikroplast har genom detta minskat med 31 ton per år genom att bland annat byta ut plastpartiklar med majscolvsmjöl, en biprodukt från livsmedels- och foderindustrin som bryts det ner helt i naturen.

Cirkulära pantkassar en ny del av Lindströms sortiment

Lindströms erbjuder uthyrning av shoppingkassar i tyg till detaljhandeln. Kassarna är producerade av uttrangerade kvalitetstextilier. Kunderna kan när som helst lämna in en trasig eller smutsig kasse för tvätt och reparation. På det sättet håller kassarna länge och på fyra år kan en pantkasse ersätta minst 400 plastpåsar, utifrån att en barnfamilj i genomsnitt använder två plastpåsar i veckan, vilket innebär 416 plastpåsar under fyra års tid.

Allt textilavfall gick till Textilia Upcy

Inom konceptet Textilia Upcy upcyclas utsorterade textilier till nya plagg som kan användas igen av Textilias kunder. Textilia har sedan hösten 2020 skickat alla kasserade textilier från tvätteriet i Karlskrona till en uppsamlingscentral i Danmark, där materialet sorteras och nya produkter kan tillverkas i anlitade sömnadsstudior i Litauen och Rumänien.

KRIS får stöd från CWS

CWS stöttar organisationen KRIS (Kriminellas Revansch i Samhället) som stöttar tidigare dömda att komma in i samhället efter avtjänade straff.

Elis ger läxhjälp vid svenskundervisning

Vid Elis anläggning i Vaggeryd deltar personalen till läxhjälp vid svenskundervisning.

Medlemmar stöttar lokala idrottsföreningar i stora delar av landet

Många verksamheter är engagerade sponsorer till det lokala idrottslivet. Detta är en viktig del av föreningskulturen och bidrar till välmående och hälsa för både barn och vuxna. Några exempel är Lindbytvätten i Borgholm, Hr Björkmans Entrémattor i Burlövs kommun, A-Kembaren i Falkenberg, Örebro-Tvätt, Vic Självkem i Visby, A-Kemtvätten, JD Tvätten i Umeå, Tvätteriet Ystad, Limatvätten i Malung-Sälens kommun, Neptun Tvätten i Saltsjöbaden, Fanhultstvätten, Staffanstorps Städ- och Kemtvätt, CWS och Elis. Tillsammans gör de varje år en viktig insats för det lokala idrotts- och föreningslivet runtom i landet. Dessutom medverkar både medlemmar och förbundet i skolundervisning såväl i grundskola som i gymnasium.

7. INTERNATIONELLT SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET

I spåren av pandemin väcktes frågor kring användningen av engångsmaterial som ett mer hygieniskt alternativ till textilier. För att undersöka relevansen i denna typ av påståenden anlätade den europeiska Textilserviceorganisationen ETSA en oberoende konsult med uppdrag att undersöka frågan. Arbetet fokuserade på användning av textilier respektive engångsmaterial av papper inom hotell- och restaurangbranschen.

Som underlag användes en rad vetenskapliga studier där avdödning av virus på olika ytor undersökts, information om hygienarbete inom textiltvätterier i en rad olika europeiska länder samt USA, samt jämförande analys av klimatpåverkan vid produktion, användning och destruktion av hotell/restaurangtextilier respektive engångsmaterial av papper. Sveriges Tvätteriförbund var en av de nationella organisationer som deltog i att finansiera och bidra med data till rapporten.

Resultatet från studien visar att:

- Hygienprestanda för textildukar är likvärdig med engångsdukar.
- I moderna tvättprocesser har användning av energi och vatten vid tvätt av textilier minskat så mycket att klimatpåverkan från hotell/restaurangtextilier uppgår till endast hälften av den påverkan som engångsartiklar genererar, när livstiden för textilierna baserats på information direkt från branschen.
- Till skillnad från den linjära affärsmodellen för engångsartiklar ger den cirkulära affärsmodellen för tvätt-och textilservice nya jobb i lokal skala. Varje jobb som skapas inom textilserviceindustrin

skapar ytterligare 0,25 indirekt och inducerade jobb. Totalt arbetar ca 330 000 personer i Europa och USA i sektorn.

- Flera olika trender inom textilservicebranschen tyder på att miljöpåverkan kommer att minska ytterligare under kommande år. Återvinning av textila fiber och användning av textila material med lägre miljöpåverkan är främst bland dessa. Samtidigt minskar de miljöfördelar som kan tillskrivas engångsmaterial av papper när förbränning av dessa efter användning i allt lägre utsträckning kan sägas ersätta fossila bränslen i el- och fjärrvärmenäten.

Sammanfattningsvis är det i tider av kris och snabba skeenden viktigt att kunna hålla flera tankar i huvudet samtidigt. Vid sidan om pandemin måste vi minnas att klimatfrågan fortfarande är en ödesfråga. Enligt FN:s senaste klimatrappport från 2021 riskerar vi att passera 1,5-gradersmålet inom 10-20 år. Enorma utsläppsminskningar krävs omgående.

Den cirkulära affärsmodell som är grunden för textilservicebranschens verksamhet är ett fantastiskt exempel på hur vi måste röra oss mot en tjänstifierad konsumtion för att leva inom planetens gränser. Att gå ifrån cirkulära modeller till linjära, och därmed en ökande resursanvändning och avfallsgenerering, är därför inte ett alternativ. Istället fortsätter vi att utveckla och säkerställa våra redan högt ställda hygienkrav, och kommunicerar detta till marknaden.

Resultaten från studien finns sammanställda i rapporten "Why textiles win in the long run" som finns tillgänglig på ETSA:s hemsida <https://www.textile-services.eu/news/copy-why-textiles-win-in-the-long-run--a-new-study.cfm>

8. FN:s GLOBAL COMPACT

Sedan 2016 är Sveriges Tvätteriförbund anslutet till FN:s Global Compact. Det innebär att förbundet ställer sig bakom Global Compacts tio grundprinciper och bedriver ett aktivt och systematiskt arbete för ständig förbättring i förhållande till dessa.

FN:S GLOBAL COMPACTS TIO GRUNDPRINCIPER

- MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Stödja och respektera skyddet för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som företaget kan påverka.

Försäkra sig om att företaget inte är delaktigt i brott mot mänskliga rättigheter.

- ARBETE

Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.

Avskaffa alla former av tvångsarbete.

Avskaffa barnarbete.

Avskaffa diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

- MILJÖ

Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.

Ta initiativ till och främja ett större ansvarstagande för miljön.

Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

- KORRUPTION

Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

Under året har vi levererat vår *Communication of Engagement* (COE) (den tredje i ordningen) där vi beskriver hur vi aktivt arbetar inom dessa fyra områden. Sveriges Tvätteriförbunds COEs finns att ta del av genom vår hemsida, samt via Global Compacts hemsida.

9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER

Sveriges Tvätteriförbund publicerar årligen en hållbarhetsrapport med uppföljning av de nyckelindikatorer som presenterats ovan. Samtliga tidigare publicerade hållbarhetsrapporter återfinns på Sveriges Tvätteriförbunds hemsida, under Kunskap.

10. SVERIGES TVÄTTERIFÖRBUNDS HÅLLBARHETSPRIS

Priset tilldelas den som gjort en förtjänstfull insats inom hållbarhet för tvätterinäringen.

2021

Peter Streijffert som leder det framgångsrika familjeföretaget Lindbytvätten tilldelas priset för att han alltid varit en föregångare när det gäller hållbarhets- och miljöfrågor.

Mer information:

<https://tvatteriforbundet.se/nyheter/nytankande-och-driven-entreprenor-far-sveriges-tvatteriforbunds-hallbarhetspris/>

2020

Jonas Olaison, Textilia och Lina K Wiles, Berendsen/Elis, för sitt enträgna arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor som satt respektive företag och textilservicesektorn som helhet på kartan.

Mer information:

<https://tvatteriforbundet.se/nyheter/tva-inspiratorer-och-ledare-far-sveriges-tvatteriforbunds-hallbarhetspris/>

2019

Schlemon Athoraya, Örebro-Tvätt och Kent Pettersson, KåPi Tvätt i Bengtsfors för att genom innovativa lösningar göra tvätterinäringen ännu mer klimatsmart.

Mer information:

<https://tvatteriforbundet.se/nyheter/hallbarhetspriset-2019/>

2018

Carl Johan Björkman, Hr Björkmans Entrémattor AB, för sina insatser för ekologisk hållbarhet.

Mer information:

<https://tvatteriforbundet.se/nyheter/sverigestvatteriforbund-utser-arets-hallbarhetspristagare-och-belonarentreprenor-inom-malmedvetetutvecklingsarbete/>

2017

Pia Bergman, Ledare för Stora Branschgruppen Skatteverket, för sitt engagemang i att bidra till en juste och likvärdig spelplan inom tvätterinäringen.

Mer information:

<https://tvatteriforbundet.se/nyheter/sverigestvatteriforbund-delar-ut-arets-hallbarhetspris/>

Sveriges Tvätteriförbunds Hållbarhetsrapport 2021 är framtagen av Klorofyll Miljökonsult AB på uppdrag av Sveriges Tvätteriförbund. Rapporten görs i samarbete med Beirholms Væverier A/S. Stort tack till alla involverade.